

Přehled preventivních opatření k zamezení výskytu ToBRFV

1. Nakupovat osivo, popř. rostliny opatřené platným rostlinolékařským pasem.
2. Používat zdravou sadbu a osivo pocházející ze zdravých rostlin.
3. Oddělit pěstitelské plochy od prostor sloužících k manipulaci s plody rajčat a paprik
4. Minimalizovat pohyb osob mezi jednotlivými skleníky či fóliovníky, případně venkovními porosty.
5. Používat ochranné jednorázové pracovní oděvy.
6. Dezinfikovat používané nářadí, popř. obuv při přesunu mezi jednotlivými porosty apod.

Přehled možných fyto-sanitárních opatření v případě výskytu ToBRFV

1. Zamořené porosty hostitelských rostlin ToBRFV, které slouží k produkci plodů lilku rajčete a papriky a z nichž nehrozí riziko rozšíření ToBRFV na rostliny lilku rajčete a paprik určené k pěstování, se průběžně likvidují po sklizni plodů dle průběhu sklizně. Průběžně se likviduje i rostlinný odpad z těchto porostů. Sklizené plody z těchto porostů lze využít ke konzumním účelům. Před likvidací porostu je vhodné rostliny nejméně jeden den nezalévat. Je třeba pečlivě odstranit nejen celé rostliny i s kořeny, ale všechny zbytky rostlin ze substrátu a plevele. Zaváděcí drát se odstříhne asi 30 cm nad vrcholem rostliny, kolíky a jiné opory se očistí a dezinfikují (viz bod 5). Všechny rostliny se do 24 hodin po jejich odstranění z porostu skládkují (po překrytí zeminou) nebo se uzavřou do neprodyšných obalů (kontejnerů), které se následně uloží do skládky komunálního odpadu nebo se odvezou do spalovny.
2. Přemístění opylovačů používaných v zamořených porostech v chráněném prostředí (skleníky, fóliovníky) k využití v jiných sklenících či fóliovnících s jinými než dotčenými anebo dalšími hostitelskými rostlinami ToBRFV (tykvovité plodiny), popřípadě likvidace těchto opylovačů vhodným insekticidem s kontaktním účinkem.
3. Jednorázová asanace vymezeného území ve skleníku (fóliovníku) po ukončení sklizně všech porostů v tomto území a následně udržování tohoto území bez hostitelských rostlin po dobu alespoň tří týdnů při nízké vlhkosti a při teplotě alespoň 20 °C. Při asanaci vymezeného území ve skleníku (fóliovníku) se provede (po odstranění všech rostlin z tohoto území) výměna pěstebního substrátu a jeho vyvezení do míst, odkud nehrozí riziko šíření infekce, nebo jeho dezinfekce párou (100 °C po dobu 15 minut) a jednorázová očista a dezinfekce všech pevných a nevyměňovaných částí skleníku či fóliovníku (konstrukce, zavlažovací systém apod.) a použitého nářadí a mechanizace. Způsob očisty a dezinfekce viz bod 5. Pokud jsou ve vymezeném území porosty rostlin, které nejsou hostitelskými rostlinami ToBRFV a není možné je sklídit nebo odstranit, aby mohla být provedena výše popsaná asanace, aplikuje se výše uvedený postup v těch částech

vymezeného území, na kterých jej aplikovat lze, a asanaci zbývajících částí skleníku (fóliovníku) je možné provést až po sklizni porostů těchto nehostitelských rostlin.

4. Pokud z provozních důvodů nelze provést výměnu pěstebního substrátu a jeho vyvezení do míst, odkud nehrozí riziko šíření infekce, nebo jeho dezinfekci párou (100 °C po dobu 15 minut), lze toto opatření nahradit alternativním opatřením, které spočívá v zakrytí celé plochy povrchu půdy netkanou mulčovací textilií, a to i mimo vegetační období, po dobu dvou následujících vegetačních období. Po dobu těchto 2 vegetačních období není možné pěstovat hostitelské rostliny ToBRFV.
5. Zákaz používání zemědělského nářadí a mechanizace, použitého při kultivaci, sklizni či likvidaci zamořených porostů, v jiných porostech hostitelských rostlin ToBRFV bez předchozí důkladné očisty (omytí) a dezinfekce. K dezinfekci zařízení, nářadí či mechanizace apod. se používají vhodné dezinfekční prostředky podle návodu k jejich použití, v horním rozmezí doporučené koncentrace, a to tak, aby došlo k dobrému kontaktu všech potencionálně zamořených částí s dezinfekčním prostředkem.
K dezinfekci jsou vhodné dezinfekční prostředky na alkoholové bázi, a to na bázi etanolu, např. 70% roztok etanolu (pozor, není vhodné používat koncentrovaný etanol, ten je určen ke konzervaci); rovněž lze použít prostředky na bázi propanolu. K dezinfekci jsou vhodné i prostředky na bázi kyseliny benzoové a prostředky na bázi peroxidu vodíku. Účinným prostředkem je i Savo (účinná látka chlornan sodný), tento prostředek však působí korozi a je celkově agresivní.
6. Zákaz vstupu osob, které pracovaly v porostech zamořených ToBRFV, do nezamořených porostů hostitelských rostlin ToBRFV bez předcházející očisty a výměny pracovního oděvu a obuvi (používání jednorázového pracovního oděvu a obuvi). Pracovní oděv a obuv je nutno před dalším použitím v porostech hostitelských rostlin ToBRFV řádně dezinfikovat, jednorázový pracovní oděv likvidovat způsobem zabraňujícím možnosti šíření ToBRFV (např. umístěním do plastových obalů a následně do komunálního odpadu). Prostředky k provedení očisty, dezinfekce nářadí, mechanizace a očisty nebo výměny pracovního oděvu a obuvi musí být pro zaměstnance podniku dostupné u všech přístupů do vymezeného území. Zároveň se zde musí nacházet i nádoby (např. plastové obaly) na odložení použitých ochranných prostředků.
7. Zákaz vstupu do vymezeného území všech osob, jejichž přítomnost tam není nezbytná. Počet přístupů do vymezeného území omezit na minimum.
8. Po sklizni plodů ze zamořeného porostu provést dezinfekci balící linky plodů za použití dezinfekčních přípravků uvedených v bodě 5.

Kontakt pro poskytnutí bližších informací: Ing. Kateřina Jégrová, katerina.jegrova@ukzuz.cz